

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>
ISO 9001 ISO 14001 OHSAS 18001

УТВЪРЖДАВАМ:

ЛЮБОМИР ХРИСТОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ШУМЕН

ОТЧЕТ

на

**Община Шумен за изпълнение на мерките
в Програма за управление на отпадъците с период на действие 2015-2020 г.**

Програмата за управление на отпадъците на Община Шумен 2015 – 2020 г. (ПУО) е разработена на основание чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Програмата е изготвена в съответствие със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.“

ПУО включва в обхвата си отпадъците, които подлежат на управление съгласно ЗУО и чието управление е от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- производствени отпадъци – утайки от ГПСОВ;
- опасни отпадъци от домакинствата.

Програмата обхваща всички задължения на местната администрация за управление на дейностите по третиране на отпадъците, произтичащи от Закона за управление на отпадъците. В нея се включват мерки за предотвратяване образуването на отпадъците; мерки за управление на събирането, транспортирането, третирането (оползотворяване и обезвреждане) на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

В съответствие с новата политика за управление отпадъците и въведената йерархия, настоящата програма определя рамката за поетапно достигане на следните цели, съответстващи на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. (НПУО):

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.
- Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

За изпълнението на целите са разработени следните подпрограми, а те се осъществяват чрез плановете за действие и набелязаните мерки към тях:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци;
- подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло;
- подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците;
- подпрограма за прилагане на изискванията за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
- подпрограма за отпадъците от утайки от ГПСОВ;
- подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци;
- подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Предотвратяване образуването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава планирането на извършваните дейности да е такова, че да не се образуват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като състав при депонирането, изгарянето, рециклирането или други дейности за третиране.

В тази посока организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки провеждат общоградски инициативи и информационни кампании с учасници за предотвратяване на образуването на битови отпадъци, чрез стимулиране на повторната употреба и извършването на разделно събиране на отпадъци при източника на образуване.

В изпълнение на „Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло“, през 2018 г. Община Шумен имаше сключени договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки - „Екопак България“ АД за северната част на град Шумен в 84 точки по три броя цветни контейнери и с „Булекопак“ АД за южната част на град Шумен и 15 села в 144 точки по два броя цветни контейнери. В системата на „Екопак България“ АД, жълтите контейнери са предназначени за събиране на отпадъци от опаковки от пластмаси и метали, сините – са събиране на опаковки от хартия и картон, а зелените – за събиране на стъклени отпадъци от опаковки. В системата на „Булекопак“ АД, жълтите контейнери са предназначени за събиране на отпадъци от опаковки от хартия и картон, пластмаси и метали, а зелените – за събиране на стъклени отпадъци от опаковки. Разположените от „Булекопак“ АД съдове в селата бяха тип „Бобър“ във всяка точка по трицветната система. През 2018 г., съгласно тези договори се извърши разделно събиране на отпадъци от опаковки от пластмаса, хартия, метал и стъкло и последващото им предаване за рециклиране.

Разделно събраните количества отпадъци за 2018 г. са както следва:

- „Екопак България“ АД - общо количество разделно събрани отпадъци – 90.840 тона
 - количество рециклируеми отпадъци - 70.720 тона
 - количество депонирани отпадъци – 20.120 тона
- „Булекопак“ АД - общо количество разделно събрани отпадъци – 186.400 тона;
 - количество рециклируеми отпадъци - 105.875 тона
 - количество депонирани отпадъци – 80.525 тона

Разделното събиране на отпадъци от опаковки в контейнери тип „Иглу“ осигури събирането на по-големи колическва незамърсен отпадък, подходящ за рециклиране.

За събиране на смесените битови отпадъци, през 2018 г. на територията на гр. Шумен бяха разположени 1335 броя контейнери тип „Бобър“ и 10 броя контейнери с обем 4 м³.

При идентифицирана необходимост, системата за събиране на смесени битови отпадъци и системите за разделно събиране на рециклируеми отпадъци се допълваха с нов брой контейнери. Като съществен проблем се отчита отношението на гражданите към разположените цветни контейнери (щети през 2018 г. са нанесени върху 6 контейнера – най-често опожарени или със счупен корпус).

През 2018 г. продължи изпълнението на дейностите по договор № ЗОП 33-06/19.02.2015 г. сключен между „Евро импекс“ ООД гр. София и общините Шумен, Велики Преслав, Каспичан, Нови пазар, Смядово за „Предоставяне на услуги на общините Шумен, Нови пазар, Велики Преслав, Каспичан и Смядово по предварително третиране (сортиране) на смесени битови отпадъци“. С реализацията на услугата по договора се допринася за постигане на целите за общините, определени в чл. 31 от ЗУО за рециклиране най-малко на 50% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, пластмаси, метал и стъкло до 01.01.2020 г. През 2018 г. са сепарирани 24739,060 т. смесен битов отпадък постъпил на площадката на „Евроимпекс“ ЕООД, образуван на територията на община Шумен.

Със същата цел, на интернет-сайта на общината е публикуван регистър на фирмите, които имат разрешение за събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло, за да бъдат информирани гражданите, къде регламентирано да предават своите отпадъци.

Разделното събиране на отпадъците в цветните контейнери, сепарирането на смесения битов отпадък и приемането на рециклируеми отпадъци от физически и юридически лица от фирми притежаващи документ по чл. 35 от *Закона за управление на отпадъците* са средства за постигане на законово определените цели за рециклиране на отпадъците.

В изпълнение на мерките за разделно събиране и постигане на целите за намаляване на депонираните количества биоразградими отпадъци в т.ч. за биоотпадъците се извършва разделно събиране на отпадъците от „зелената система“. Общинското предприятие „Паркове и обредна дейност“ извършва раздробяване на по-едрите растителни отпадъци чрез два броя мобилни дробилки, при което се получава дървен чипс, който се използва за декоративни цели в обществени паркове и градини. Търсят се възможности и се водят преговори с предприятията, които да ги вложат в производствен процес на оползотворяване.

Организирането на събирането, опозотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци на територията на общината се ръководи от *Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклируеми строителни материали*, както и от мерките в подпрограмата за прилагане на изискванията за строителни отпадъци. През 2018 г. генерираните строителни отпадъци с инертен характер от територията на община Шумен се приемаха от „Голдън фийлд“ ООД гр. Шумен, в кариера „Златна нива“ с цел изпълнение на проект за рекултивация. През годината са приети общо 3 061.940 тона отпадъци. Изкопаните земни маси се транспортираха до Регионалното депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово, където се използваха за запръстяване на депонираните в клетките отпадъци. През 2018 г. са заявени и издадени общо 31 броя удостоверения за транспортиране на строителни отпадъци и за транспортиране на земни маси.

Съгласно чл. 11 от *Закона за управление на отпадъците*, Общината има задължение да одобрява планове за управление на строителните отпадъци, чието изготвяне се възлага на правоспособни проектантите от възложителите на строителни и монтажни работи. Чрез разработването на тези планове и последващото отчитане на изпълнението им се гарантира управление на дейностите с образуваните строителни отпадъци – законосъобразното им предаване на лица притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности с отпадъци и постигането на целите за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци в количество не по-малко от 70 на сто от общото тегло на отпадъците, в срок до 01.01.2020 г. През отчетния период са одобрени 60 броя планове за управление на строителни отпадъци.

За събиране на строителни отпадъци образувани от домакинствата Община Шумен е сключила договор с „РТК“ ООД, съгласно който дружеството е разположило 6 броя контейнери в три точки на гр. Шумен и извършва регулярно извозване на събраните отпадъци до Кариера „Златна нива“ , където те се приемат с цел предварително третиране и оползотворяване.

По отношение на масово разпространените отпадъци за отчетния период, общината организира кампании за събиране на отпадъци, съвместно с организациите по оползотворяване „Грийнтех България“ АД гр. София и „Рекобат“ АД, гр. София и „Гумирек“ АД гр. София. Двукратно през годината бяха събирани отпадъци от електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, излезли от употреба гуми.

През 2018 г. от територията на Община Шумен са събрани:

- 5 451 кг отпадъци от излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- 255.500 кг негодни за употреба батерии и акумулатори;
- 210 900 кг излезли от употреба гуми.

При констатирано наличие на едрогабаритни отпадъци образувани от домакинствата, ОП „Чистота“ предприема действия за събирането им.

За организиране на система за събиране и съхраняване на излезлите от употреба МПС, Община Шумен има сключен договор с „Метарекс“ ООД. Гражданите могат да предават на площадката на „Метарекс“ ООД своите излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС). През 2018 г. са образувани 62 процедури по принудително премахване на ИУМПС, които не са били доброволно премахнати от общински терени, като 5 от тях са транспортирани до център за разкомплектоване след издадени и влезли в сила заповеди на кмета на Община Шумен.

За събиране на опасните отпадъци от бита е сключен договор за участие на Община Шумен в пилотен проект, финансиран от швейцарското правителство, с участието на ПУДООС. През 2018 г. се извърши проектиране на външни връзки – водопровод и ел. захранване към площадката. Извършени са основните СМР на площадката, като оборудването – контейнери и мобилни пунктове, ще бъде доставено през 2019 г.

Управлението на отпадъците от утайки от ГПСОВ и разработването на програма за тяхното управление е ангажимент на оператора на ГПСОВ, съгласно прието изменение в Закона за водите.

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и националното законодателство. Основна част от усилията на местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на рисковете при депониране на отпадъците, което може да се постигне чрез ползване на депо, отговарящо на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда, а също и чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци. Това са и целите на подпрограмата за предотвратяване и намаляване риска от депонирани отпадъци. За постигане на целите на подпрограмата е въведено сепариране на образувания в общината смесен битов отпадък, както и разделно събиране и предаване на рециклируемите отпадъци.

Основен принос за екологосъобразното обезвреждане на отпадъците има Регионалното депо за неопасни отпадъци гр. Шумен. Изградено е в съответствие с нормативните изисквания и за дейностите, които се извършват в него е издадено комплексно разрешително със задължителни условия за спазване по отношение на въвеждането и прилагането на система за управление на околната среда, използването на ресурси и енергия, емисии в атмосферата, емисии на отпадъчни води, управление на отпадъците, опазване на почвите и подземните води, действия при аварии. При приемането на отпадъците се упражнява системен входящ контрол за установяване на съответствието на приеманите отпадъци с разрешените.

През изминалата 2018 г. от територията на общината са депонирани 24 811 тона битови отпадъци. След постъпило искане от Община Търговище, на проведено заседание на РСУО-

Шумен беше взето Решение за съгласие Община Търговище да депонира сепариран битов отпадък на РДНО-Шумен. Депонирането стартира през м. октомври 2018 г.

Поради проявен интерес от инвеститори за изграждане на завод за изгаряне на отпадъци, предвиденото изготвяне на Проект за рекултивация на Регионално депо за неопасни отпадъци гр. Шумен не беше осъществено.

Генераторите на производствени неопасни отпадъци, със състав сходен с битовите отпадъци имаха възможност да ги предават за депониране на Регионално депо за неопасни отпадъци гр. Шумен след получаване на положително становище от РИОСВ-Шумен и сключване на договор с Общинско предприятие „Чистота“. По този начин се постигна системен контрол на постъпващите в депото отпадъци и се проведе политика за ограничаване количеството депонирани отпадъци от лицата, които ги образуват. Мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

Съгласно чл. 20, ал. 1, т. 1 от *Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци*, Община Шумен дължи отчисления при депонирането на отпадъци. За 2018 г. Община Шумен е превела 1 101 808.19 лева в набирателната сметка към РИОСВ Шумен.

През 2018 г. Община Шумен получи разрешение от РИОСВ-Шумен да ползва средства от отчисленията по чл. 64 в размер на:

- 478 500 лева с вкл. ДДС – за закупуване на контейнери за разделно събиране на битови отпадъци;

- 5 760 лева с вкл. ДДС за актуализация на Програма за управление на отпадъците.

При извършване на контролна дейност от служители на „Бюджетна дейност „Чистота“ през 2018 г. са установени 75 броя нарушения по *Наредба 1 за поддържане и опазване на обществения ред на територията на Община Шумен* и *Наредба за управление на отпадъците на Община Шумен*, за замърсяване, изхвърляне на отпадъци и неспазване на установените екологични изисквания. От тях, 12 броя са нарушенията по *Наредба за управление на отпадъците на Община Шумен*. За изгаряне на отпадъци са наложени 3 глоби и имуществени санкции, за изхвърляне на строителни отпадъци са наложени 11 броя глоби и имуществени санкции и за нерегламентирано изхвърляне на твърди битови отпадъци са наложени 13 броя глоби и имуществени санкции. От посочените общо 75 броя глоби и имуществени санкции са събрани 7 650 лева.

През 2018 г. беше извършено почистване на нерегламентирани сметища и отпадъци от площадки за разделно събиране на отпадъци в следните населени места на община Шумен: с. Илия Блъсково, с. Ивански, с. Овчарово, с. Ветрище, с. Мадара, с. Дибич, с. Вехтово и с. Васил Друмево. Почистването беше извършено от „Станислава 88“ ЕООД, гр. Нови пазар и е на стойност 60 928 лв. Локални нерегламентирани сметища в гр. Шумен бяха почиствани от ОП „Чистота“.

Информирането и участието на обществеността е основен компонент от всяка програма за управление на отпадъците. От особена важност е да се повишава разбирането сред населението и бизнеса за приоритетния ред на това как да се справяме с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия. За целта една от стратегическите цели в настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Шумен 2015-2020 г. е „Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците“.

Подпрограма за информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците е насочена към постигане на тази стратегическа цел. Бяха организирани информационно-образователни кампании с ученици за разделно събиране на масово разпространени и опасни отпадъци (излезли от употреба батерии и акумулатори и излязло от

употреба електрическо и електронно оборудване) в СУ „Трайко Симеонов“ и НУ “Княз Борис I“ в гр. Шумен.

Независимо от тях, организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки, със съдействието на Общината проведеха кампании сред учащите с цел популяризиране на практиките за разделно събиране. Специално внимание се обърна на създаването на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците.

С цел информиране на населението на общината за предстоящи кампании за събиране на отпадъци, на сайта на Община Шумен се публикува актуална информация за датите, местата и вида на отпадъците, които ще се събират.

През 2018 г. Община Шумен работи съвместно с двете организации по оползотворяване за провеждане на информационни кампании.

„Булекопак“ АД проведе следните информационни дейности:

1. Конкурс за изработка на кошчета за разделно събиране на отпадъци от опаковки за класните стаи в училище;
2. Съвместно с ШУ „Епископ Константин Преславски“ - организиране и осигуряване на награди за 6-та студентска научна конференция „Екология и околна среда“ (19.04.2018);
3. ЦДГ "Братя Грим"- представяне на приказка „Зеленият град на Разделко“ (23.04.2018);
4. НУ "Княз Борис I"- презентация на тема разделно събиране на отпадъците от опаковки, съвместно с РИОСВ- Шумен (23.04.2018);
5. ЦДГ "Златна рибка"- представяне на приказка „Зеленият град на Разделко“ (13.08.2018);
6. Организиране и осигуряване на конкурс за изработка на коледна украса Екоколеда 2018- съвместно с РИОСВ гр. Шумен (11.2018).
7. На Община Шумен са осигурени: чували- 900 бр.; брошури- 300 бр.; ръкавици- 500 бр.

През 2018 г. „Екопак България“ АД проведе следните информационни дейности съгласно утвърдената програма за разделно събиране на отпадъци:

1. Кампании насочени към потребителите

- Подкрепа на Община Шумен при участие в кампанията **”Да изчистим България“**, инициентирана от Бтв. В тази кампания на община Шумен бяха предоставени: 1500 бр. черни чували и 400 чифта ръкавици.
- **Социални мрежи: Активно присъствие на ЕКОПАК в интернет пространството:**
 - ✓ Разпространение на образователни видеа и текстове в изцяло новия модерен сайт на Екопак.
 - ✓ Фейсбук игри и любопитни материали.
 - ✓ Публикуване на статии и инфографики в блога на Екопак България.
 - ✓ **Информационна интернет кампания предназначена за тийнейджъри** на възраст 14-19 год. Използване на Влог видео чрез популярни сред тийнейджъри влогъри Стан и Стеф.
 - ✓ Организиране на годишна среща с Блогъри: **„По пътя на отпадъците“** на 8 юни 2018 г.

2. Кампании насочени към децата и младите хора:

- **„Рециклиращо училище“:** Ежегодно в края на м. ноември се провежда **„Европейската седмица за намаляване на отпадъците“**(ЕCHO- EWWR). „Екопак България“ АД предостави образователен пакет с набор от дейности, посветени на разделното събиране на отпадъци, предназначен за активни учители с желание да проведат урок по природолюбие в „час на класа“. За всеки клас е подготвена отделна тема, която предлага конкретни стъпки за провеждане на организирани с учениците дейности. Съдържанието на образователния пакет е качено на интернет платформа и включва:
 - методически насоки за провеждане на конкретната тема, в които са посочени и всички необходими ресурси, за провеждане на конкретното занятие;
 - придружаващи образователни видеа;
 - презентации към съответните теми;
 - предложения за еко работилници;
 - викторини, състезания.

До училищата в гр. Шумен са изпратени 72 бр. информационни табла.

- **„Нахрани ме разделно“** – На 18.04.2018 г. новите Любимци на децата, които се хранят разделно посетиха гр. Шумен. Мероприятието се проведе в парка между общината и регионалната библиотека. Заедно с „Театър на приказките“ беше представена детската пиеса „Приказка за юначета с празни тумбачета“. Комикс книжка за оцветяване с историята на трите героя, разказана в картинки по сценария на пиесата и магнити бяха раздадени след празника на всяко дете. На детският празник присъстваха 400 деца.
- **Зелен Великден и Зелена Коледа** - трето издание на забавните коледни видеа, в които с картинки и полезни съвети, учим как да изработим великденска и коледна украса от отпадъци у дома или в училище.
- **„Наздраве за природата!“** На 11 ноември, на площад Освобождение, Екопак България организира съвместно събитие с Карлсберг България, за разделно събиране на стъкленият амбалаж. Близо 2000 жители и гости на Шумен събраха и рециклираха 12 000 стъклени бутилки.

Съгласувал:

инж. Боян Тодоров
Зам. кмет „СЕ“

Съгласувал:

инж. Валентина Йорданова
Директор на Дирекция „УТ“

Изготвил:

д-р Наталия Господинова
Старши експерт „Контрол по ЗУО“